

Abstrakt

Předložená disertační práce se pohybuje na průsečíku témat reprodukce, populační politiky, zdravotnictví a marginality ve Střední Evropě a sleduje způsoby, jak romské ženy žijící v prekérních podmínkách projevují svoji reprodukční *agency*. Práce se soustředí na způsoby, jak tyto ženy afektivně a sociálně vyjednávají diskurz „responsibilizace“ (Rose 1996, 2007) v kontextu převládajících reprodukčních režimů vládnutí (Morgan & Roberts, 2012, 2019). Poznatky a závěry práce jsou založené na dlouhodobém zúčastněném pozorování v segregované romské osadě na Slovensku a sérii krátkodobých pozorování nemocničního personálu a rodiček na porodním oddělení jedné nemocnice v Česku. Etnografická metodologie a analýza je inspirována kritickou medicínskou antropologií a antropologií reprodukce. S využitím smíšených metod se předkládaná analýza soustředí na individuální, komunální a společenské aspekty reprodukčního rozhodování. Odkrývá významná materiální a morální omezení implikovaná v reprodukčních rozhodnutích žen, přičemž poukazuje na to, jak romské ženy své reprodukční praxe na jednu stranu na diskurzích sebekontorly, respozibilizace a zodpovědnosti zakládají, a zároveň tyto diskurzy v jistých ohledech odmítají. Dizertace řeší i ekonomické aspekty plodnosti v prostředí velmi omezených zdrojů a analyzuje porodní narativy romských žen z hlediska uplatňování jejich osobní *agency* před, v průběhu a po porodu. Projevování *agency* není nutně provázané s rezistencí a v rámci institucionálního prostředí nevede automaticky ke zvýšení inkluze a zapojení. Dalším významným prvkem analýzy jsou perspektivy porodního personálu. Text se zabývá způsoby jejich vyjednávání a racionalizace potenciálně konfliktních situací s romskými ženami v kontextu porodní péče. Romská etnicita je v kontextu porodního oddělení rozpoznávána, což může mít na úrovni institucionálních přístupů a praktik důsledky pro kvalitu poskytované péči.

Klíčová slova: etnografie, antropologie, reprodukce, Romové, ženy, responsibilizace, reprodukční vládnutí, porodní péče, rozhodování na poli plodnosti